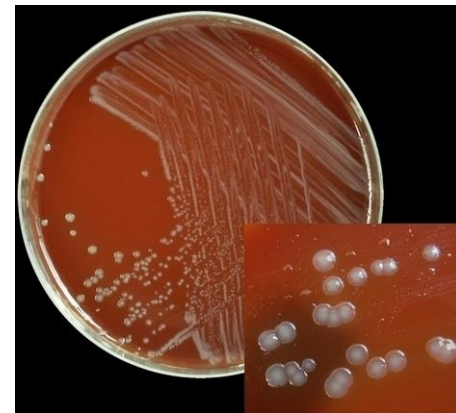

Seksueel overdraagbare infecties

SOI

ijssel land
ziekenhuis

Artsen-microbioloog Kraan/van der Linden · 29 mei 2018

Inhoud

- Terminologie
- Epidemiologie seksueel overdraagbare infecties (SOI)
- SOI gerelateerde syndromen en differentiaal diagnose
- Diagnostiek
- Aantallen (later)

Disclaimer

- Geen belangenverstrengeling.
- Geen sponsoring of onderzoeksgeld ontvangen.
- Geen andere financiële belangen.

Terminologie

- Seksueel overdraagbare infecties worden overgebracht door slijmvlies-slijmvliescontact via genitaal/anaal/oraal seksueel verkeer.
- De meer gangbare benaming seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA) impliceert een aandoening met symptomen of klachten.
- Veel SOI verlopen echter asymptomatisch.
- Om die reden is de Engelse term sexually transmitted infections (STI's) meer accuraat en verdient de benaming Seksueel overdraagbare infecties (SOI) ook in Nederland de voorkeur.

Epidemiologie

- Stijging chlamydia onder jongeren.
- Meer syfilis-infecties onder MSM.
  - Reden niet geheel bekend, mgl. 'HIV-optimisme'.
- Toename lymphogranuloma venereum (LGV).
  - Tot 2004 alleen importziekte. Sindsdien endemisch, mn bij HIV pos.
  - LGV casus: 179 (2015) > 242 (2016).
  - Toename 2015 > 2016 vooral MSM HIV neg.
- Transmissie hepatitis A via feces, hepatitis C via bloed.
  - Ook via seks: bij MSM HIV pos.

Figure 3.8 Number of LGV diagnoses among MSM by HIV status, 2007-2016

SOA-gerelateerde syndromen

- Genitale ulcera
- Urethritis
- Epididymitis
- Pelvic inflammatory disease (PID)
- Proctitis

Genitale ulcera

- Ulcus genitaal, anaal (of oraal), pijnlijke klieren.
- Differentiaal diagnose:
  - Lues
  - Herpes
  - Lymfogranuloma venereum (LGV)

Urethritis

- Dysurie, écoulement
- Differentiaal diagnose:
  - Chlamydia
  - Gonorrhoe
  - Trichomoniasis

Epididymitis

- Pijnlijk scrotum, urethritis.
- Differentiaal diagnose:
  - Chlamydia
  - Gonorrhoe
  - Trichomoniasis
  - Anaeroben

Pelvic Inflammatory Disease (PID)

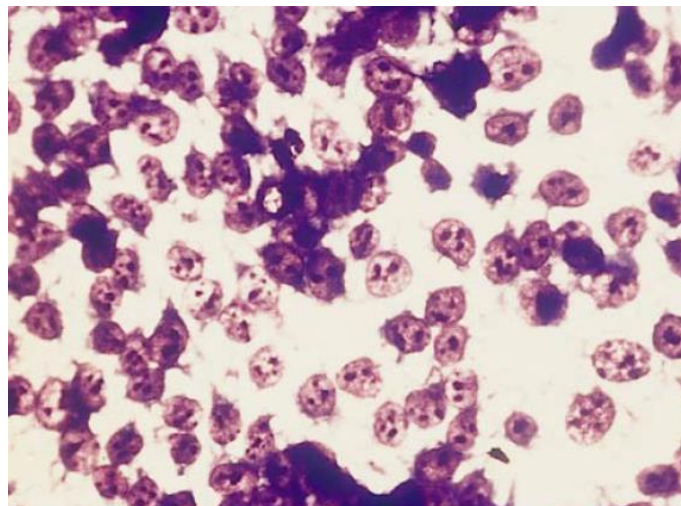
- Geprikkelde buik, malaise, fluor, perihepatitis.
- Differentiaal diagnose:
  - Chlamydia
  - Gonorrhoe
  - Trichomoniasis
  - Anaeroben

Proctitis

- Afscheiding anaal, pijn, obstipatie, malaise, bloed op ontlasting.
- Differentiaal diagnose:
  - Chlamydia (inclusief LGV)
  - Gonorrhoe
  - Herpes
  - Lues

Chlamydia

- Intracellulaire bacterie *Chlamydia trachomatis*.
- Niet waarneembaar met microscoop. Intracellulaire insluitsels (inclusielichaampjes) wel.
- Bij klachten is de incubatieperiode één tot drie weken. De incubatieperiode voor LGV wordt op 5 weken geschat.

Chlamydia LGV variant

- Op grond van klinische verschijnselen zijn biovars met daarbinnen serotypen te onderscheiden.
  - Serotypen A, B, Ba en C: trachoom.
  - Serotypen D t/m K: (vaak asymptomatische) anogenitale Ct-infecties.
  - Serotypen L1, L2 en L3: LGV, veelal heftiger beloop dan anogenitale infectie met serotypen D-K.
- Serotypen D-K en L kunnen ook infecties van het rectum geven, maar alleen de L- serotypen geven ernstige proctocolitis.
- Verschil klachtenpresentatie te verklaren doordat serotypen D-K alleen slijmvliesepitheel infecteren; L-typen infecteren submucosa > versleping infectie, heftiger immunologische reactie met forse zwelling van de lymfeklieren.

LGV stadia

- Bij een LGV-infectie zijn 3 stadia te onderscheiden.
  - Inoculatiestadium: wondje op plek van besmetting
  - Locoregionale stadium: invasie organisme in onderliggend weefsel
    - Ontsteking slijmvlies, regionale klierzwellingen. Bij barsten fistels.
  - Late stadium: complicaties door verklevingen en lymfestuwing van uitwendige geslachtsorganen

LGV-syndromen

- De plek van besmetting het bepaalt klachtenpatroon.
- Anorectale LGV:
  - Proctitis: anale afscheiding, pijn, jeuk, krampen, rectaal bloedverlies en obstipatie, geen lymfadenopathie in de liezen.
  - Proctocolitis: diarree, koorts, gewichtsverlies en permanente complicaties zoals anale stricturen en fistels.
- Inguinale LGV: infectie uitwendige genitaliën met pijnlijk abcederende lymfeklierzwellingen (bubo's) met of zonder afwijkingen van de porte d'entrée of urethritis. Kan leiden tot chronische ontsteking met fistelvorming en lokale obstructie van lymfevaten (elefantiasis).
- Faryngeale LGV: slijmvliesafwijkingen en hals klierzwelling (zeldzaam).

Microbiologische diagnostiek

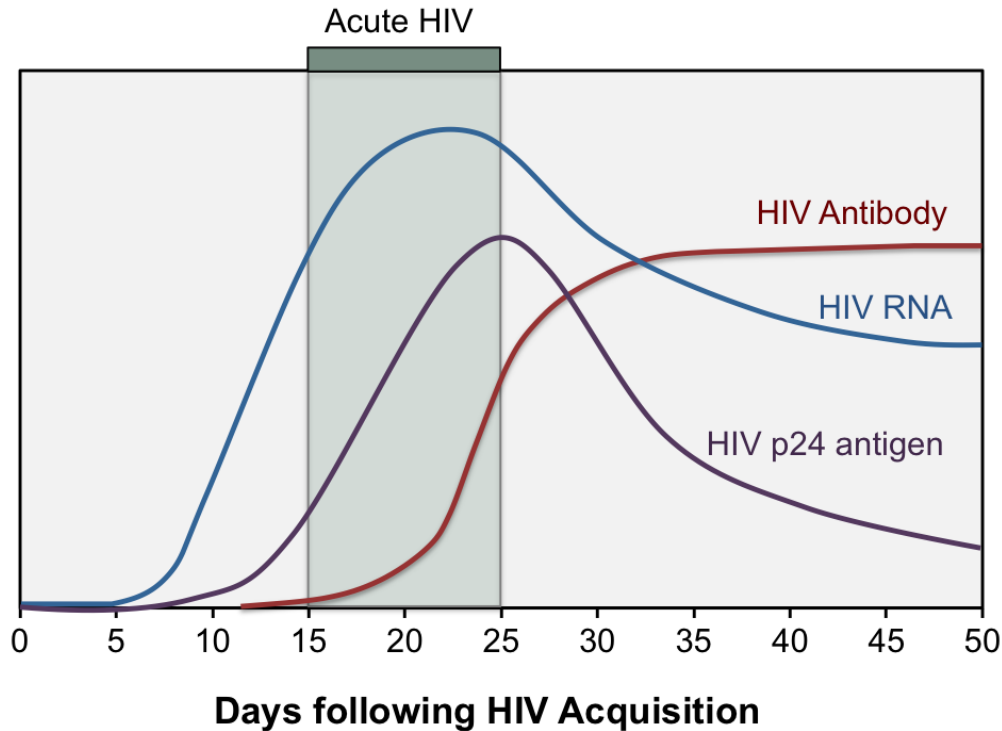
- Materiaal:
  - Vaginale (self)swab
  - Urine
  - Keelwat (op indicatie)
  - Anus (op indicatie)
- PCR testen:
  - Gonorrhoe (ook kweek)
  - Chlamydia (bij anus en bij HIV pos incl LGV)
  - Trichomonas vaginalis
  - Herpes Simplex Virus
- Serologie voor diagnostiek op lues, HIV, hepatitis B, op indicatie hepatitis A en C

Diagnostiek lues

- Serologie, vaststellen stadium, beoordelen van het succes van de therapie en het herkennen van een nieuwe infectie.
- Treponema Pallidum Particle-agglutination Assay (TPPA): test om *T. pallidum* antistoffen aan te tonen.
  - Screeningstest voor syfilis.
  - Na ca 3 weken positief, blijft levenslang positief, ook na adequate therapie.
  - Indien positief met *T. pallidum* IgM en IgG immunoblot
- VDRL (*venereal disease research laboratory*)-test: niet-treponemale test
  - Onderscheid tussen actieve en doorgemaakte infectie.
  - Na 4-5 weken positief
  - Neemt geleidelijk weer af, bij behandeling na 2 jaar weer neg, bij geen behandeling uiteindelijk ook neg na jaren

Diagnostiek HIV

- HIV combo serologie
- p24 antigeen
- Antistoffen

- Confirmatie middels immunoblot

- Confirmatie/vervolgung middels HIV PCR, VL bepaling, resistentiegenen

Behandeling HIV & PrEP

- Behandeling dient altijd plaats te vinden in 3^e lijns HIV centrum (EMC)
- Behandeling bestaat uit combinatie therapie van meerdere middelen uit verschillende klassen van anti-retrovirale middelen:
  - › NRTI's, PI, Integrase remmers
- PEP: post expositie profylaxe
  - › <2-72 uur na seks/prikaccidenten
- PrEP: Pre expositie profylaxe:
  - › Voorkomen van transmissie (m.n. MSM)
  - › Effectieve bescherming bij trouwe inname
  - › *De commissie adviseert PrEP te verstrekken aan hoogrisico-MSM en daarbij goede medische begeleiding te organiseren.*

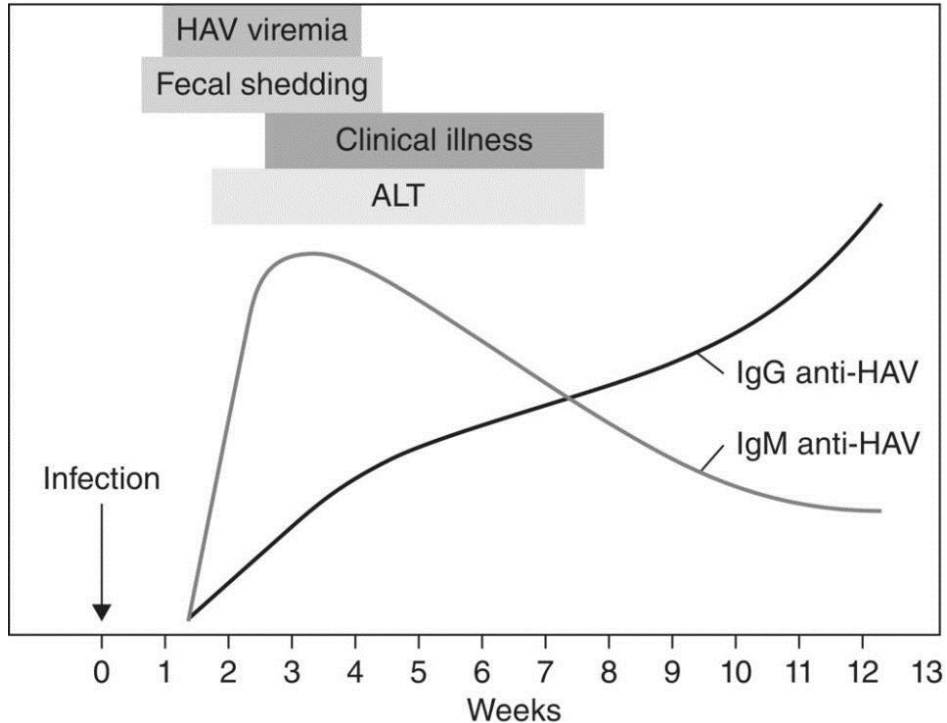
Gezondheidsraad adviseert verstrekking van hiv-preventiepil Prep

© 27 MAART, 09:17 AANGEPAST 27 MAART, 12:05 BINNENLAND

Pofje met daarin de hiv-preventiepil Prep. ANP

Diagnostiek HAV

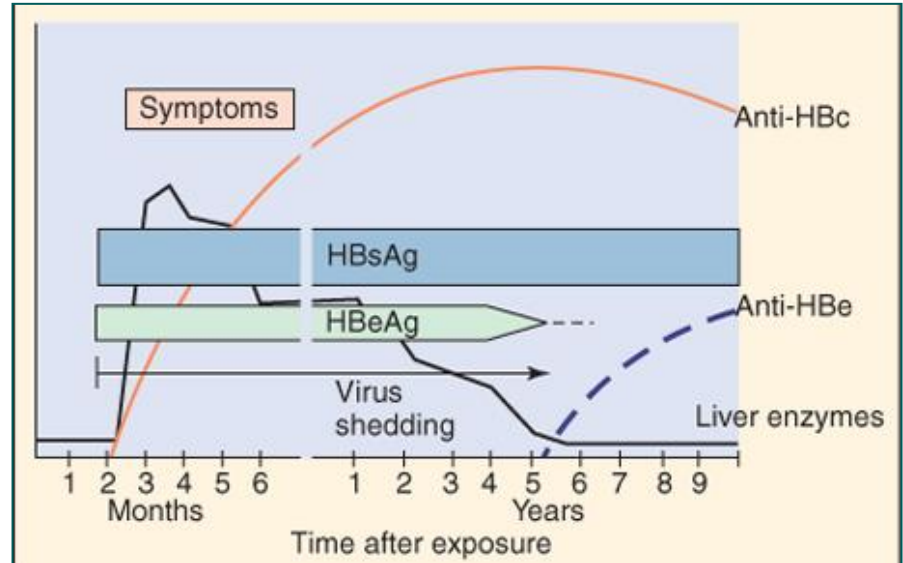
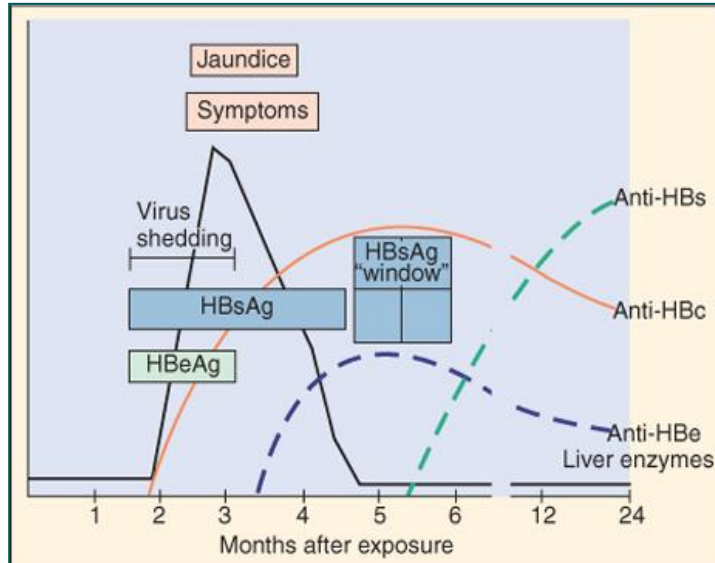

BRON: <https://basicmedicalkey.com/7-viral-hepatitis/>

“Uitbraak hepatitis A onder MSM” sinds zomer 2016

- HAV totaal (IgM + IgG)
  - HAV IgM
  - Confirmatie middels PCR
- Vaccinatie HAV

Diagnostiek HBV

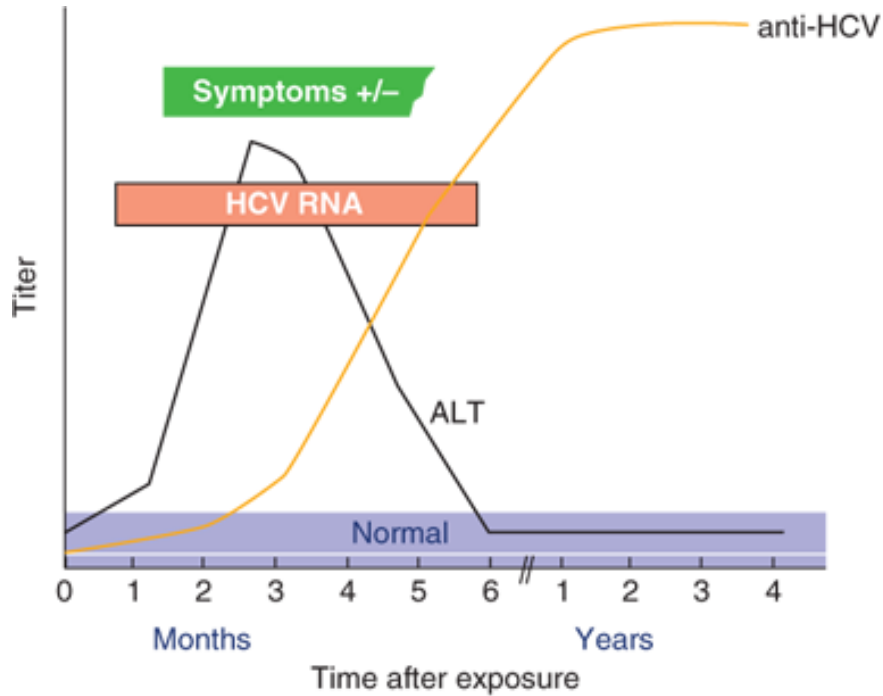
Na HBsAg-seroconversie i.p. levenslange immuniteit

NB. reactivatie mogelijk bij onderdrukking immuniteit (chemotherapie, BMT)

Bij icterisch verloop in 90-95% van de gevallen klaring op zonder dragerschap

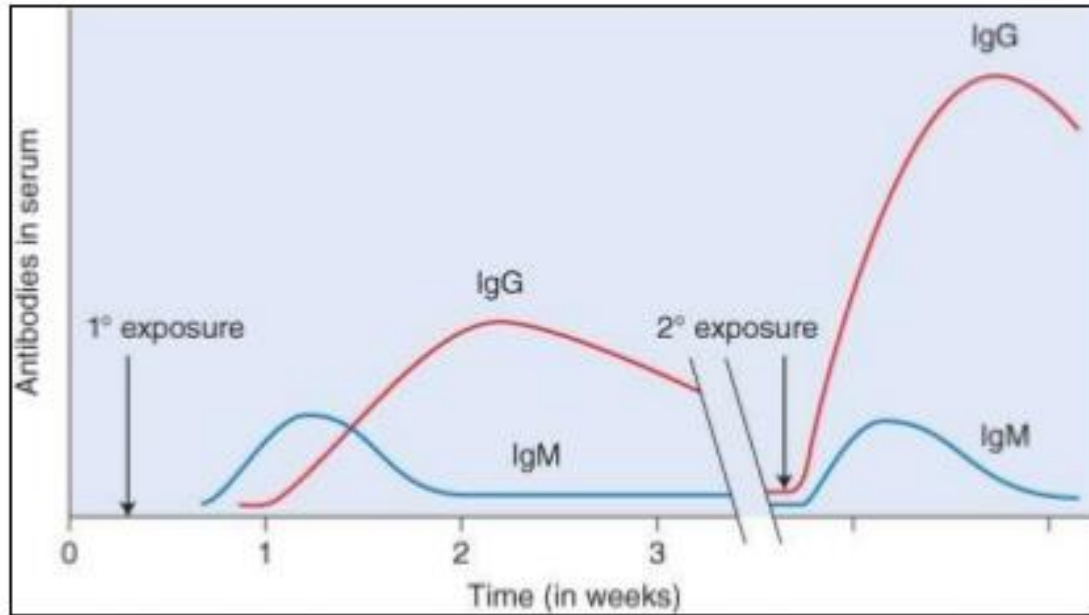
Monitoring (VL bepaling) middels HBV PCR

Diagnostiek HCV

- HCV totaal
- Confirmatie middels PCR, VL bepaling, genotypering

Diagnostiek HSV 1/2

- HSV IgM + IgG
- Bij laesie: HSV 1/2 PCR, alleen op indicatie in bloed.
- Alleen behandeling nodig bij primo zwangerschap + primo HSV

Judith Fonville

biomedisch informaticus, stichting
PAMM

Theo Liebrechts

afdelingshoofd bacteriologie,
stichting PAMM

Jeroen Tjhie

arts-microbioloog, stichting PAMM

VERBETERSLAG ZAL SLECHTS MARGINALE KOSTENBESPARING OPLEVEREN

Overbodige dubbeldiagnostiek ver te zoeken

Aantallen Chlamydia, GO en HSV

- Chlamydia/GO PCR 2017
- Cervix uitstrijk (V):
173 waarvan 17 positief
- Vagina uitstrijk (V):
15 waarvan 0 positief
- Urethra uitstrijk (M):
2 waarvan 0 positief
- Urine (M):
109 waarvan 14 positief
- HSV PCR 2017
- Uitstrijk en blaarvocht
genitaal
- M:4, waarvan 0 positief
- V:12, waarvan 3 positief
- Urine
- M:1 waarvan 0 positief
- V:0

Aantallen lues en HIV

- Lues serologie 2016 + 2017
  - 220 patienten
  - M: 109, waarvan 102 neg, 7 reactief.
  - V: 111, waarvan 109 neg, 2 reactief.
  - VDRL pos bij alle 9, verschillende titers
- HIV serologie 2016 + 2017
  - 220 patienten
  - M: 109, waarvan 102 neg, 7 reactief.
  - V: 111, waarvan 109 neg, 2 reactief.